

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŽMONIŲ PALAIKŲ LAIDOJIMO ĮSTATYMO NR. X-1404 28 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII P-3796“ PROJEKTO
(TAP NR. 20-49; TAIS NR. 19-15340(2))**

2020-01-27 Nr. NV-232

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą – pritarti Seimo narės L. Matkevičienės pateikto Įstatymo projekto tikslui – „sudaryti galimybę žmonėms būti palaidotiems kapinėse, kurioms buvo suteiktas neveikiančių kapinių statusas“, tačiau pasiūlyti Seimui jo nesvarstyti, kadangi Įstatymo projekte reglamentuojami santykiai gali būti sureguliuoti kitomis teisinio reguliavimo priemonėmis.

3. Dabartinė situacija:

- Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad neveikiančiose kapinėse išimties tvarka galėtų būti laidojami žmonių kremuoti palaikai (urnose), jeigu tose kapinėse yra palaidoti to asmens pirmos (vaikai, įvaikiai) arba antros (tėvai, tėviai) eilės giminaičiai.
- Pagal šiuo metu galiojančią tvarką, asmenims norintiems būti palaidotiems neveikiančiose kapinėse, kuriose yra jų šeimos kapas, tai yra draudžiama. Daromos išimtys tik miesto garbės piliečiams.
- Žmonių palaikų laidojimo įstatyme nustatyta, kad kapinių ir jų priežiūros bei kitų su kapinių tvarkymu susijusių darbų reikalavimus ir paslaugų atlikimo tvarką, vadovaudamasi šiuo ir kitais įstatymais nustato Vyriausybė.
- Vyriausybė 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1207 yra patvirtinusi Kapinių tvarkymo taisyklės. Pagal šių taisyklių nuostatas, kapinės priskiriamos neveikiančioms, jeigu jose negalimi nauji laidojimai dėl nustatytų visuomenės sveikatos saugos, kultūros paveldo apsaugos ar aplinkosaugos reikalavimų.

4. Projekto esmė – siūloma pritarti Įstatymo projekto tikslui, tačiau kartu siūlant Seimui jo nesvarstyti, kadangi keliama problema galėtų būti sprendžiama Vyriausybės nutarimu patvirtintose Kapinių tvarkymo taisyklėse, o ne Įstatyme.

Siūlymas nustatyti, kad būtų leidžiama laidoti kremuotus žmonių palaikus neveikiančiose kapinėse neužtikrintų visuomenės sveikatos, kultūros paveldo apsaugos, aplinkosaugos reikalavimų ir bendruomenės interesų. Taip pat pažeistų Vietos savivaldos įstatyme įtvirtintą savivaldybės sprendimų priėmimo laisvę ir savarankiškumą priimant sprendimus kapinių priežiūros organizavimo srityje, nes sudarytų sąlygas sprendimą priimti kapinių priežiūrai, o ne savivaldybės tarybai.

Siūloma norma „leisti laidoti neveikiančiose kapinėse“ iš esmės priešinga bendrajai žodžių „neveikiančios kapinės“ reikšmei, todėl Įstatymo projekto tikslas „sudaryti galimybę žmonėms būti palaidotiems kapinėse, kurioms buvo suteiktas neveikiančių kapinių statusas“ gali būti pasiektas tik pakeičiant kapinių statusą – iš neveikiančių į riboto laidojimo kapines – taip sudarant galimybę šeimos kapavietėje laidoti žmonių palaikus ne tik kremuotus, bet ir karstuose.

Siūlymas „išimties tvarka“, t. y. tam tikrose kapavietėse leisti laidoti tik „kapinėse palaidoto asmens pirmos arba antros eilės giminaičius“ neatitinka lygiateisiškumo principo ir riboja už kapavietės priežiūrą atsakingo asmens teisę savarankiškai nuspręsti, ką laidoti kapavietėje.

5. Derinimas – Projektas **suderintas be pastabų** su Vidaus reikalų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, Lietuvos savivaldybių asociacija. **Suderinta** su Kultūros ministerija, **atsižvelgta** į Teisingumo ministerijos pastabas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė **tikslinamojo pobūdžio** pastabas ir pasiūlymus (tarp jų – dėl tikslingumo išsamiai paaiškinti, kaip konkrečiai turėtų būti pakeičiamos Kapinių tvarkymo taisyklės sprendžiant keliamą problemą).

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatom – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 10 savaičių.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina, rengėjams įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. sausio 27 d. išvadoje Nr. NV-223 pateiktas pastabas, Projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt